

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 20/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stödjande av landsbygdens utveckling

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 oktober 2014 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (RP 195/2014 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Juuso Kalliokoski, konsultativ tjänsteman Sanna Sihvola och lagstiftningsråd Johanna Wallius, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Christell Åström, arbets- och näringsministeriet

- enhetschef Markus Lounela, Landsbygdsverket
- jurist Vesa Malila, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- enhetschef Kari Kivikko, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland
- enhetschef Pekka Tahvanainen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen
- enhetschef Risto Skyttä, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland.

Dessutom har skriftliga yttranden lämnats av

- Finlands Kommunförbund
- ProAgria Keskusten Liitto ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det ändringar i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling. Lagen har samband med reformen av Europeiska unionens jordbrukspolitik. EU-lagstiftningen har stegvis färdigställts och börjat tillämpas och orsakat ett behov av ändringar i lagen. Genom de föreslagna bestämmelserna ska lagen fås att till alla delar motsvara den nya EU-lagstiftningen. I lagen föreslås också vissa ändringar som gör stödsystemet mera flexibelt och minskar den administrativa bördan för aktörerna och myndigheterna.

Vid stödjandet av utvecklingsprojekt ska det bli möjligt att utnyttja de gruppundantag som ansluter till EU:s bestämmelser om statligt stöd och i behövlig utsträckning utöka företags deltagande i temaprojekt som samordnas av lokala aktionsgrupper. Dessutom föreslås det att det i överensstämmelse med EU-bestämmelserna ska föreskrivas att stöd för förädling och saluföring av livsmedel samt stöd till jordbrukare för utvidgande av gårdsbruksenheterens verksamhet så att verksamheten omfattar även annat än jordbruk ska kunna betalas också i andra områden än

landsbygdsområden. Vissa i lagen föreskrivna tidsfrister ska enligt förslaget förlängas i syfte att underlätta företagens ställning.

Myndigheternas arbete minskas genom att man slopar onödiga utlåtandeförfaranden och ökar möjligheterna till elektronisk dataöverföring mellan myndigheterna. Myndigheternas inspektionsrätt utvidgas till att omfatta situationer

där verksamhet som stöds eller objektet för en investering som stöds överförs till någon annan innan EU-lagstiftningens tidsfrist för de stödda åtgärdernas varaktighet har löpt ut. Dessutom görs det i lagen vissa ändringar som till sin natur är tekniska eller annars av mindre betydelse.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014) tillämpas på understöd för företags- och projektverksamhet som främjar målsättningarna i landsbygdens utvecklingsprogram (*programmet*), konstaterar utskottet. Företagsstöd kan beviljas jordbrukare och deras familjemedlemmar för utvidgande av gårdsbrukens verksamhet så att den gäller även annat än jordbruk samt mikroföretag och små företag för annan företagsverksamhet än jordbruk. Medelstora företag kan dessutom beviljas stöd för förädling och saluföring av jordbruksprodukter. Stöd till projektverksamhet på landsbygden kan bland annat beviljas för projekt som omfattar åtgärder för att förbättra levnadsförhållandena och trivseln för landsbygdens invånare, åtgärder för allmänt främjande av näringsverksamheten i området eller planering eller organisering av utbildning eller informationsförmedling. Utvecklingsprojektstödet kan också användas för att stödja vissa allmännyttiga investeringar. För att främja lokal utveckling på landsbygden kan man dessutom understödja lokala aktionsgruppers verksamhet.

Utskottet vill fästa uppmärksamhet vid att beredningen av lagen om stödjande av landsbygdens utveckling, som trädde i kraft i år, har kunnat ske med beaktande av de då aktuella utkasten till EU-förordningar, och således står lagen i huvudsak inte i strid med dem. I och med att den nya EU-lagstiftningen har blivit färdig har det blivit klart att lagstiftningen i vissa frågor ger medlemsländerna större rörelseutrymme än den nuvarande nationella lagstiftningen tillåter. Mål-

sättningen för de föreslagna ändringarna är att öka den flexibilitet som den nya EU-lagstiftningen medger, för att det ska gå att stödja olika typer av projekt i större omfattning än för närvarande. Dessutom vill man lätta på den administrativa börda som stödprocessen orsakar aktörer och myndigheter.

En utvärderingen av programmet för landsbygdsutveckling i Fastlandsfinland 2007—2013 och en senare granskning har visat att det är ändamålsenligt att ändra vissa föreskrifter som har tillämpats redan enligt den lagstiftning som gällde föregående finansieringsperiod. Detta i syfte att göra det lättare att starta och genomföra projekt och för att lätta på den administrativa börda som ansökan, beviljande och utbetalning av stöd orsakar aktörer och myndigheter. Utskottet förutsätter att både det spelrum som EU-lagstiftningen medger och det nationella spelrummet utnyttjas fullt ut för att utmönstra onödig byråkrati för att göra stödförvaltningen lättare än under förra programperioden. (*Utskottets förslag till uttalande*)

Det är enligt utskottets mening också synnerligen välkommet att regeringen föreslår att bestämmelserna om tidsfrister och vissa andra bestämmelser som gäller företagsstöd mjukas upp i syfte att lätta på aktörernas och myndigheternas administrativa börda. Bland annat slopas kravet på att utbetalning av företagsstöd måste sökas minst en gång om året. Åtgärderna för att starta ett nytt företag ska enligt förslaget slutföras inom tre år efter det att stödet beviljades, medan tidsfristen i dagens läge är två år. Vidare föreslår regeringen ändringar som innebär bättre

villkor för företagen när de ändrar verksamhetsform. Förslaget innebär att myndigheternas arbete minskar genom att onödiga remissförfaranden slopas och möjligheterna till elektronisk dataöverföring mellan myndigheterna ökar.

Det sägs i propositionsmotiven att prioriteringarna inom landsbygdsutvecklingspolitiken enligt *landsbygdsförordningen* — Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 — har samband med bland annat kunskapsöverföring och innovationer samt främjande av socialt deltagande, minskande av fattigdom och utvecklande av landsbygdsekonomin samt med förbättrande av lönsamheten för alla slag av jordbruk och med organisering av livsmedelskedjan på alla områden. Av den anledningen är det möjligt att betala stöd till förädling och saluföring av livsmedel samt utvidgande av gårdsbruksenhetens verksamhet så att den gäller även annat än jordbruk i alla delar av landet, trots att företags- och projektstöd för landsbygdsutveckling i första hand betalas till landsbygdsområden. En bestämmelse om denna möjlighet finns i den föreslagna 19 §.

Utskottet välkomnar i och för sig att åtgärder till stöd för livsmedlens förädlings- och distributionskedjor kan genomföras oavsett verksamhetsort, eftersom detta ger möjlighet till ökad efterfrågan på jordbruksprodukter och därmed också förbättrar de perifera jordbruksområdenas sits. Men lagen säger också att stöden fortsatt bara ska gälla små och medelstora företag, understryker utskottet. Dessutom medger lagen

högre stödintensitet i glesbygden. Det är mycket viktigt, menar utskottet, att stödsystemets huvudfokus kraftigt fortsätter att ligga på landsbygdsregionerna.

I övrigt är de föreslagna ändringarna till stor del av teknisk natur, exempelvis preciseringar av hänvisningsbestämmelserna. Vissa bestämmelser görs dessutom mer enhetliga. Det betyder att räntebestämmelserna i fråga om stöd som ska återkrävas ses över för att räntan ska räknas ut i enlighet med kraven i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014 och börja löpa samtidigt enligt alla lagar om jordbruksstöd och landsbygdsstöd, dvs. först 60 dagar efter den dag då beslutet om återkrav fattades.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar och

godkänner ett uttalande (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att både det spelrum som EU-lagstiftningen medger och det nationella spelrummet utnyttjas fullt ut för att utmönstra onödig byråkrati för att göra stödförvaltningen lättare än under den förra programperioden.

JsUB 20/2014 rd — RP 195/2014 rd

Helsingfors den 27 november 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent

vordf. Lauri Heikkilä /saf

medl. Markku Eestilä /saml

Satu Haapanen /gröna

Lasse Hautala /cent

Anne Kalmari /cent

Timo V. Korhonen /cent

Pirkko Mattila /saf

Jari Myllykoski /vänst

Kari Rajamäki /sd

Janne Sankelo /saml

Katja Taimela /sd

Tytti Tuppurainen /sd

ers. Pertti Hemmilä /saml (delvis)

Osmo Kokko /saf

Lasse Männistö /saml (delvis)

Eero Suutari /saml (delvis)

Harry Wallin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.